

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Інститут економіки, управління та інформаційних технологій
Кафедра правознавства

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Юридична техніка та складання процесуальних документів»

на 2020-2021 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Право»
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Терела Галина Василівна
к. і. н., доцент
доцент кафедри правознавства

Контактний телефон	+38-067-901-74-48
Електронна адреса	terela0107@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна: http://www.pravo.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1766

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	полягає у засвоєнні студентами знань про поняття, особливості, види юридичних документів; формуванні уявлення про місце юридичної техніки у правотворчій, правореалізаційній, правозастосовній та інтерпретаційній діяльності; набутті практичних навичок застосування техніко-юридичних прийомів, засобів і правил при роботі з юридичними документами
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції 18 год., практичні заняття 30 год., самостійна робота 42 год.)
Форми та методи навчання	Лекції з використанням інформаційних технологій, практичні заняття в аудиторіях, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування лекційних занять; обговорення теоретичних питань та вирішення завдань на практичному занятті; захист домашнього завдання; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК (залік)
Базові знання	Наявність знань з теорії держави і права, процесуальних галузей права (цивільного-процесуального права, кримінального процесуального права, адміністративного процесуального права, господарського процесуального права)
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
Загальні компетентності	
<ul style="list-style-type: none"> • здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК2); • знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК3); • здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК7). 	<ul style="list-style-type: none"> • застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки (ПР 21); • виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи (ПР 18).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

<ul style="list-style-type: none"> • здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві (СК1); • повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи (СК3); • знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини (СК4); • здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право (СК7); • знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (СК 8); • здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції (СК 12); • здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності (СК 13); • здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації (СК 14); • здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування (СК 15); • здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (СК 16). 	<ul style="list-style-type: none"> • здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання (ПР 2); • пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (ПР 20); • надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (ПР 23); • готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях (ПР 22).
--	--

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Юридична техніка		
Тема 1. Загальна характеристика правової регламентації роботи з юридичними документами	Відвідування лекційного заняття; обговорення питань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації письмово обґрунтувати, як співвідносяться поняття «юридичний документ», «правовий акт», «нормативно-правовий акт» та «приватноправовий акт». 2. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації скласти перелік (класифікацію) видів юридичних документів.
Тема 2. Юридична техніка як галузь наукових знань	Відвідування лекційного заняття; обговорення питань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації скласти порівняльну таблицю «Види юридичної техніки за класифікацією І. Д. Шутака та Т. В. Кашаніної» із зазначенням визначення кожного із видів. 2. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації письмово навести приклади п'яти різних дефініцій «юридична техніка» із зазначенням науковців, які їх обґрунтували.
Тема 3. Правотворчість	Відвідування	1. Звернутися до інформаційних ресурсів офіційного вебпорталу

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	лекційного заняття; обговорення питань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	Верховної Ради України, обрати у вкладці «Законотворчість» один із зареєстрованих проектів законів і супроводжуючу його пояснювальну записку та підготувати письмове повідомлення на тему «Поняття, структура та значення пояснювальної записки до проекту закону...». 2. Опрацювати «Правила оформлення проектів законів та основні вимоги законодавчої техніки (Методичні рекомендації) / Видання п'яте, виправлене та доповнене Теплюк М.О., Гурківська А.І., Крижанівський В.П. – К.: [ФОП Москаленко О.М.], 2018 – 62 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://radaprogram.org/sites/default/files/publications/rules_web.pdf) та розробити структурно-логічну схему «Складання тексту законопроекту».
Тема 4. Правила юридичної техніки	Відвідування лекційного заняття; обговорення питань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. Розв'язати ситуаційне завдання: У Висновку Головного експертного управління на проект Закону «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» № 4666 від 13.05.2016 р. (http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59093) була звернена увага розробників законопроекту на необхідність доопрацювання структури законопроекту. Ознайомтеся із текстом проекту закону та з висловленими експертами зауваженнями. <i>Надайте правову оцінку ситуації. Які були допущені помилки та якими є їх наслідки? Які структурні правила мають враховуватися під час розробки тексту законопроекту?</i> 2. Ознайомитися із текстом проекту Закону «Про професійну освіту» № 4207-1 від 26.10.2020 р., висновком Головного експертного управління на проект Закону (https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70262) та письмово підготувати відповіді на питання: <i>Що таке альтернативний законопроект та яке його значення? Якими є змістовні правила складання проекту закону? Які помилки були допущені при складанні проекту закону та які шляхи їх усунення?</i>
Тема 5. Юридична термінологія	Обговорення питань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. На офіційному вебпорталі Верховної Ради України відкрити вкладку «Термінологія законодавства», ознайомитися із нормативними визначеннями терміну «бакалавр» та письмово спробувати обґрунтувати різні підходи законодавця до дефініювання поняття. 2. Ознайомитися зі змістом Рішення ЄСПЛ Справа «Олександр Волков проти України» (Заява № 21722/11) (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_947#Text) та письмово обґрунтувати, у чому полягає принцип правової визначеності? <i>Що означає вимога «передбачуваності та доступності національного законодавства» у трактуванні ЄСПЛ? Яким чином реалізації цієї вимоги сприяє належне застосування законодавцем засобів юридичної техніки, зокрема, юридичної термінології?</i>
Тема 6. Засоби юридичної техніки	Відвідування лекційного заняття; обговорення питань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. Звернувшись на вибір до положень Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, Кримінального кодексу України виписати по два приклади юридичний конструкцій, юридичних фікцій, юридичний презумпцій та юридичних застережень. 2. Звернувшись до праці Рудольфа фон Єринга «Юридична техніка» (https://expert.kursksu.ru/wp-content/uploads/2019/02/lhering_Yuridicheskaya_tekhnika.pdf) виписати трактування вченим юридичної конструкції. <i>Якою є роль Рудольфа фон Єринга у розробці вчення про юридичну конструкцію?</i>
Тема 7. Техніка систематизації юридичних документів	Обговорення питань на практичному занятті; тестування;	1. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації скласти таблицю «Техніко-юридичні правила кодифікації, консолідації та інкорпорації». 2. Зайти на вебпортал Верховної Ради України. У вкладці меню «Законодавство» перейти за посиланням «Законодавство України», а

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	виконання навчальних та практичних завдань.	потім за посилання «Юридична класифікація», відкривши яке обрати один із критеріїв класифікації нормативно-правових актів (наприклад, «Основи суспільного ладу», «Бюджетно-фінансове законодавство» і т. д.) та проаналізувати на конкретному прикладі порядок і значення такого обліку документів.
Тема 8. Правореалізаційна і правозастосовна техніка	Відвідування лекційного заняття; обговорення питань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації скласти таблицю «Техніка ведення договірної роботи», в якій відобразити: (1) техніко-юридичні вимоги до форми договору; (2) техніко-юридичні вимоги до змісту договору; (3) техніко-юридичні вимоги до структури договору; (4) стадії договірної роботи. 2. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації письмово обґрунтувати відмінність правозастосовного акта від нормативно-правового акта. Навести точки зору вчених з цього питання.
Тема 9. Техніка тлумачення норм права	Обговорення питань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації розробити структурно-логічну схему «Класифікація інтерпретаційних актів». 2. Звернувшись до відомої книги Рене Давіда та Камілі Жоффре-Спинозі «Основные правовые системы современности» (Давид Р., Жоффре-Спинози К. Основные правовые системы современности. – М.: Междунар. отношения, 1998. – С. 19) письмово обґрунтуйте, як ви розумієте таку точку зору вчених: «Смисл підготовки юриста не в тому, що він вивчив... чинні сьогодні норми... Але для юриста є важливим розуміння структурного взаємозв'язку норм, термінів, якими ці норми оперують, способів, якими користуються для фіксації норм та їх погодження між собою». Чи є необхідним для юриста оволодіння навичками тлумачення правових норм?
Модуль 2. Складання процесуальних документів		
Тема 10. Юридична техніка процесуальних актів адміністративного судочинства	Відвідування лекційного заняття; обговорення питань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації скласти структурно-логічну схему «Процесуальні акти адміністративного судочинства». 2. Опрацювати нормативні приписи статті 160 Кодексу адміністративного судочинства України та змодельовавши ситуацію скласти текст позовної заяви до адміністративного суду щодо відшкодування шкоди, завданої підприємцю незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю посадової особи контролюючого органу.
Тема 11. Юридична техніка процесуальних актів цивільного судочинства	Відвідування лекційного заняття; обговорення питань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації скласти структурно-логічну схему «Процесуальні акти цивільного судочинства». 2. Опрацювавши нормативні приписи статті 175 Цивільного процесуального кодексу України та змодельовавши ситуацію скласти текст позовної заяви до місцевого суду про усунення перешкод у користуванні земельною ділянкою.
Тема 12. Техніка створення господарсько-процесуальних документів	Обговорення питань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації скласти структурно-логічну схему «Процесуальні акти господарського судочинства». 2. Опрацювавши нормативні приписи статті 162 Господарського процесуального кодексу України та змодельовавши ситуацію скласти текст позовної заяви до господарського суду про грошові вимоги до боржника в межах провадження у справі про неплатоспроможність..
Тема 13. Юридична техніка	Відвідування	1. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації скласти

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
процесуальних актів кримінального судочинства	лекційного заняття; обговорення питань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	структурно-логічну схему «Процесуальні акти кримінального судочинства». 2. Опрацювавши нормативні приписи статей 104-106 Кримінального процесуального кодексу України та змодельовавши ситуацію скласти протокол огляду місця події.
Тема 14. Юридична техніка процесуальних актів конституційного судочинства	Обговорення питань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації скласти структурно-логічну схему «Процесуальні акти конституційного судочинства». 2. Зайти на офіційний вебсайт Конституційного Суду України. У вкладці меню «До відома громадян» перейти за посиланням «Конституційна скарга», опрацювати Пам'ятку для громадян та юридичних осіб про порядок внесення конституційних скарг до Суду та Рекомендації щодо внесення до Конституційного Суду України конституційних скарг та підготувати повідомлення «Вимоги до конституційної скарги».
Тема 15. Техніка створення звернення до Європейського суду з прав людини	Обговорення питань на практичному занятті; тестування; виконання навчальних та практичних завдань.	1. Опрацювавши рекомендовані джерела інформації підготувати наукове повідомлення на тему: «Право на індивідуальну заяву до Європейського Суду з прав людини: історія та сучасність». 2. Зайти на офіційний вебсайт Європейського суду з прав людини (https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c) переглянути відеоролик «ЕCHR – Як правильно подати заяву до Суду (Ukrainian Version)» та відеоролик «Art 47 UKR – Найтиповіші помилки при заповненні формуляру заяви», опрацювати розміщені на сайті «Нотатки для заповнення формуляру заяви» та розробити структурно-логічну схему «Правила заповнення формуляру та підготовки заяви до Європейського суду з прав людини».

Інформаційні джерела Нормативно-правові акти

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72/ 1. – Ст. 2598.
2. Господарський процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 06.11.1991 р. № 1798-XII (в редакції Закону № 2147-VIII від 03.10.2017). – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
3. Кодекс адміністративного судочинства України [Електронний ресурс] : Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
4. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1001-05>
5. Цивільний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
6. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
7. Про доступ до судових рішень [Електронний ресурс] : Закон України від 22.12.2005 р. № 3262-IV. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3262-15>
8. Про звернення громадян [Електронний ресурс] : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр>
9. Про інформацію [Електронний ресурс] : Закон України від 2.10.1992 р. № 2657-XII (в редакції Закону № 2938-VI від 13.01.2011). – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
10. Про Конституційний Суд України [Електронний ресурс] : Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
11. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>
12. Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади [Електронний ресурс] : Указ Президента від 3.10.1992 р. № 493/92. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/493/92/card6#Public>
13. Про Єдиний державний реєстр нормативних актів [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 27.06.1996 р. № 468/96. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/468/96>

14. Про затвердження Положення про порядок роботи з законопроектами та іншими документами, що вносяться Президентом України на розгляд Верховної Ради України [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 30.03.1995 р. № 270/95. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/270/95>
15. Про заходи щодо вдосконалення нормотворчої діяльності органів виконавчої влади [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 09.02.1999 р. № 145/99. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/145/99>
16. Про поліпшення організації законопроектної діяльності [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 26.11.2003 р. № 1348/2003. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1348/2003>
17. Про Положення про порядок підготовки та внесення проектів актів Президента України [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 15.11.2006 р. № 970/2006. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/970/2006>
18. Деякі питання документування управлінської діяльності [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 55. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text>
19. Про запровадження Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та здійснення правової інформатизації України [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 11.12.1996 р. № 1504. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1504-96-p>
20. Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/731-92-%D0%BF>
21. Про затвердження Положення про державну реєстрацію статутів територіальних громад [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 27.07.1998 р. № 1150. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1150-98-%D0%BF>
22. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>
23. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 23.04.2001 р. № 376. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/376-2001-%D0%BF>
24. Про затвердження Правил підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 06.09.2005 р. № 870. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/870-2005-%D0%BF>
25. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 р. № 950. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/950-2007-%D0%BF>
26. Про проведення гендерно-правової експертизи [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 12.04.2006 р. № 504. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504-2006-%D0%BF>
27. Про веб-ресурси Верховної Ради України [Електронний ресурс] : затверджено розпорядженням Голови Верховної Ради України від 19 травня 2015 р. № 699. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/699/15-%D1%80%D0%B3#Text>
28. Про вдосконалення порядку державної реєстрації нормативно-правових актів у Міністерстві юстиції України та скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів [Електронний ресурс] : наказ Міністерства юстиції України від 12.04.2005 р. № 34/5. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0381-05>
29. Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи [Електронний ресурс] : наказ Міністерства юстиції України від 24.04.2017 р. № 1395/5. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17#n8>
30. Про затвердження Положення про порядок здійснення обліку та систематизації законодавства в органах та установах юстиції України [Електронний ресурс] : наказ Міністерства юстиції України від 15.04.2004 р. № 31/5. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v31-5323-04>
31. Про затвердження форми висновку юридичної служби міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади та його територіальних органів, місцевих державних адміністрацій за результатами проведення юридичної експертизи проекту нормативно-правового акта [Електронний ресурс] : наказ Міністерства юстиції України від 06.07.2011 р. № 1805/5. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0826-11>
32. Про здійснення експертизи проектів законів та проектів актів Кабінету Міністрів України, а також нормативно-правових актів, на які поширюється вимога державної реєстрації, щодо відповідності положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини [Електронний ресурс] : наказ Міністерства юстиції України від 20.08.2008 р. № 1219/7. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v1219323-08>.

Література Основна

33. Манько Д. Г. Юридична техніка й технології [Текст] : курс лекцій / Манько Денис Григорович ; Міжнар. гуманітар. ун-т, Каф. теорії та історії держави і права. – Херсон : Грінь Д. С. [вид.], 2014. – 191 с.
34. Процесуальні документи у кримінальному провадженні. Зразки, роз'яснення [Текст] : процес. док. слідчого, прокурора, адвоката, слідчого судді, суду / [В. В. Городовенко та ін.] ; за заг. ред. проф. М. А. Погорєцького та О. П. Кучинської ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Нац. шк. суддів України. – Київ : Юрінком Інтер, 2015. – 545 с.
35. Процесуальні та договірні документи у практиці роботи юристів [Текст] : [наук.-практ. посіб.] / [Теньков С. О. та ін.]. – К. : Професіонал, 2012. – 512 с.

36. Процесуальні документи у цивільних справах : теорія, методика, практика : науково-практичний посібник / ред. С. Я. Фурса – Київ : Правова єдність, 2011. – 895 с.
37. Шутак І. Д. Юридична техніка [Текст] : курс лекцій для бакалаврів / Ілля Шутак; Івано-Франків. ун-т права ім. короля Данила Галицького, Лаб. акад. дослідж. прав. регулювання та юрид. техніки. – Івано-Франківськ; Дрогобич : Коло, 2015. – 226 с.
38. Шутак І. Д. Юридична техніка в схемах і таблицях [Текст] : курс лекцій для бакалаврів / Ілля Шутак, Ігор Онищук, Людмила Легін ; Івано-Франків. ун-т права ім. короля Данила Галицького, Лаб. акад. дослідж. прав. регулювання та юрид. техніки. – Дрогобич : Коло, 2016. – 231 с.

Додаткова

39. Гетьман Є. А. Нормотворча діяльність органів виконавчої влади в Україні: правовий зміст і проблемні питання [Текст] : монографія / Є. А. Гетьман. – Харків : Оберіг, 2014. – 307 с.
40. Зразки процесуальних документів (досудове розслідування) [Текст] : наук.-практ. посіб. / [О. І. Перепелиця та ін.] ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Ін-т підгот. юрид. кадрів для Служби безпеки України. – Харків : Право, 2015. – 631 с.
41. Зразки процесуальних документів по кримінальних справах [Текст] : навч. посіб. / [С. О. Бандурка та ін. ; за заг. ред. С. В. Слінько] ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : Золота миля, 2011. – 319 с.
42. Зразки цивільно-правових документів: науково-практичний посібник / за ред. В. О. Кузнецова. – Київ : Істина, 2011. – 712 с.
43. Іваницький С. О. Зразки кримінальних процесуальних документів слідчого, прокурора, адвоката та судді (досудове провадження) [Текст] : навч.-практ. посіб. / С. О. Іваницький. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 207 с.
44. Кашанина Т. В. Юридическая техника : учебник / Т. В. Кашанина. – 2-е изд., пересмотр. – М. : Норма : ИНФРА-М, 2011. – 496 с.
45. Коблик М. В. Господарський процес: ключові теоретичні аспекти та зразки господарських процесуальних документів [Текст] : посіб. для адвоката / Коблик Маріанна Володимирівна, Ступник Ярослав Валерійович ; Держ. ВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». – Київ : Гуляєва В. М. [вид.], 2019. – 312 с.
46. Ковбан А. В. Складання кримінальних та адміністративних процесуальних документів [Текст] : навч.-метод. посіб. / Ковбан А. В., Борисов Є. М. ; Одес. нац. мор. акад., Каф. адмін. та кримін. права. – Вид. 2-ге, випр., допов. – Суми : Університетська книга, 2015. – 68 с.
47. Красницька А. Юридичні документи: техніка складання, оформлення та редагування : посібник / А. Красницька. – 2-ге вид., доповн. і переробл. – Київ : Парламентське вид-во, 2006. – 537 с.
48. Кримінальний процес України : тези лекцій; ігри; процесуальні документи : навчальний посібник для студентів вузів / В. В. Молдован, Р. С. Кацавець. – Київ : Алерта, 2012. – 357 с.
49. Кримінальний процесуальний кодекс України: структурно-логічні схеми і таблиці, типові бланки та зразки процесуальних документів: наук.-практ. посіб. / [Андреев Р. Г. та ін.]. – Київ : Алерта, 2012. – 734 с.
50. Манукян В. І. П'ять+ креативних процесуальних документів, які виконано на п'ять+ [Текст] : посіб. із форми та стилю – правникам-початківцям, без зайвих комент., але з необхід. супут. прим. / В'ячеслав Манукян. – Харків : Право, 2019. – 205 с.
51. Методичні рекомендації з розробки та прийняття законодавчих актів (законодавча техніка) [Текст] / [Ю. С. Шемшученко та ін. ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка, О. І. Ющика] ; Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2012. – 92 с.
52. Методичні рекомендації щодо здійснення експертизи нормативно-правових актів (їх проектів) на відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [Електронний ресурс] : Міністерство юстиції України, Урядовий уповноважений у справах Європейського суду з прав людини; затверджено Урядовим уповноваженим у справах Європейського суду з прав людини 15.08.2006 р. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0003323-06>.
53. Методичні рекомендації щодо розроблення проектів законів та дотримання вимог нормопроектної техніки [Електронний ресурс] : схвалено постановою колегії Міністерства юстиції України від 21.11.2000 р. № 41. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0041323-00>.
54. Мічурін Є. О. Техніка складання договорів : науково-практичний посібник. Серія «Практика і закон». – Харків : Юрєвіт, 2011. – 536 с.
55. Нормотворча діяльність Президента України та її нормопроектне забезпечення [Текст] : монографія / [В. Л. Федоренко та ін. ; передм. Ю. В. Ковбасюка ; за ред. О. В. Скрипнюка і В. В. Федоренка] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : НАДУ, 2011. – 343 с.
56. Перунова О. М. Процесуальні акти-документи з цивільних справ [Текст] : монографія / О. М. Перунова ; Харк. нац. автомоб.-дор. ун-т. – Харків : ХНАДУ, 2013. – 203 с.
57. Письмові процесуальні документи досудового розслідування податкових злочинів: практикум [Текст] : навч. посіб. / Г. Л. Чигрина [та ін.] ; Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Ірпінь : Вид-во НУДПСУ, 2016. – 557 с.
58. Плавич В. П. Сучасна правотворчість: Проблеми теорії і методології [Текст] : [моногр. дослідж.] / В. П. Плавич, С. В. Плавич ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – О. : Астропринт, 2013. – 274 с.
59. Правила оформлення проектів законів та основні вимоги законодавчої техніки (Методичні рекомендації) / Видання п'яте, виправлене та доповнене Теплюк М.О., Гурківська А.І., Крижанівський В.П. – К.: [ФОП Москаленко О.М.], 2018 – 62 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://radaprogram.org/sites/default/files/publications/rules_web.pdf

60. Правочини. Зразки нотаріальних документів: навчально-практ. посібник : Коментар цивільного законодавства, нові види договорів, зразки нотаріальних документів, коментар до окремих зразків документів / Є. О. Мічурін. – Харків : Еспада, 2004. – 464 с.
61. Практичний курс тлумачення правових актів : навч. посіб. для суддів і канд. на посади суддів / [І.Л. Самсін, В.Г. Ротань, А.Г. Ярема та ін.] ; за ред. І.Л. Самсіна. – Х. : Право, 2014. – 488 с.
62. Процесуальна документація: навч. посібник / П. М. Павлик, Ж. В. Удовенко, Т. М. Кілічава, Л. М. Райх. – 3-тє вид., переробл. та доповн. станом на 1 серп. 2010 р. – Київ : Центр учб. л-ри, 2010. – 560 с.
63. Процесуальні документи прокурора у цивільному, господарському, адміністративному судочинстві [Текст] : навч. посіб. / [С. О. Белікова та ін.] ; за ред. О. П. Мельника, О. В. Осадчої, Л. С. Нецької ; Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України. – Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2019. – 508 с.
64. Процесуальні документи у сфері приватно-правових відносин [Текст] : навч.-метод. посіб. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [уклад.: В. М. Боковня, О. А. Кульбашна, С. М. Тараненко]. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2011. – 200 с.
65. Процесуальні та договірні документи у практиці роботи / С. О. Теньков, О. В. Богатиренко, О. С. Головатенко [та ін.]. – Київ : Професіонал, 2012. – 512 с.
66. Складання кримінальних процесуальних документів на стадії досудового розслідування [Текст] : навч. посіб. / [Р. І. Благута та ін.] ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів : ЛьвДУВС, 2018. – 383 с.
67. Словник-довідник з питань нормотворчої діяльності [Текст] / уклад. О. А. Сінчук [та ін.] ; Центр правової реформи і законопроектних робіт. – К. : [б.в.], 2005. – 120 с.
68. Ткачук А. Законодавча техніка [Текст] : практич. посіб. нормопроектувальника / Анатолій Ткачук ; Ін-т громад. сусп-ва. – К. : Легальний статус, 2011. – 266 с.
69. Цивільно-процесуальні документи у позовному провадженні (зразки оформлення) [Текст] : навч.-метод. посіб. / [Р. Я. Демків та ін.] ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів : ЛьвДУВС, 2018. – 211 с.
70. Чабур С. В. Функціонування механізму правотворчості [Текст] : монографія / С. В. Чабур. – Одеса : Фенікс, 2019. – 212 с.
71. Шевчук С. Судова правотворчість: світовий досвід і перспективи в Україні [Текст] / С. Шевчук. – К. : Реферат, 2007. – 640 с.
72. Яворська І. М. Суд Європейського Союзу: правовий статус та особливості реалізації правотворчої функції [Текст] : монографія / Ірина Яворська, Михайло Микієвич ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. – 247 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Юридична техніка та складання процесуальних документів : завдання для аудиторного тестування студентів заочної форми навчання / Г. В. Терела [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://10.0.0.34/>
- Юридична техніка та складання процесуальних документів : Дистанційний курс з дисципліни для студентів спеціальності 081 «Право» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1766>

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів).
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publicna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-9): обговорення теоретичного питання на практичному занятті (27 балів); тестування (9 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (9 балів); поточна модульна робота (12 балів)	57
Модуль 2 (теми 10-15): обговорення теоретичного питання на практичному занятті (18 балів); тестування (6 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (6 балів); поточна модульна робота (13 балів)	43
ПМК (залік)	–
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни